

Beschermingsplan Akkerplanten

Naaldenkervel (*Scandix pecten-veneris*)

Beschrijving

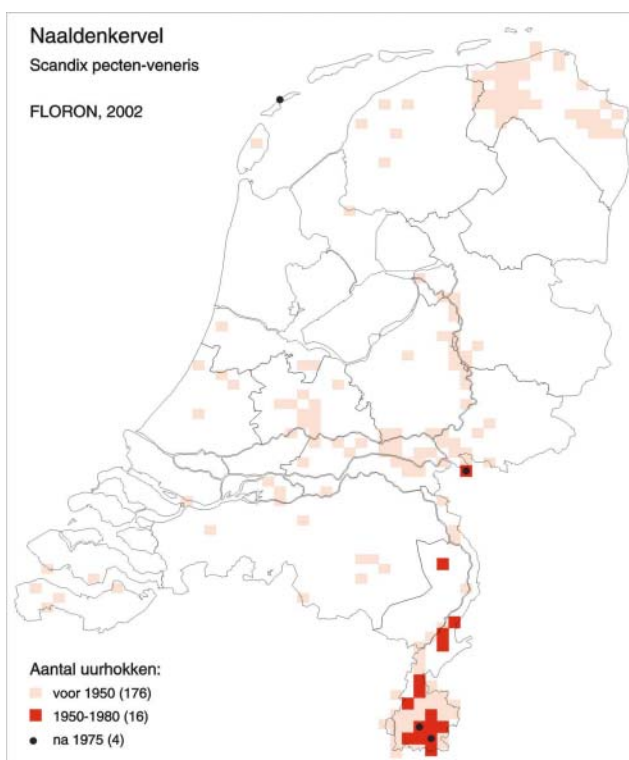
Naaldenkervel is een lage (15-25 cm), spaarzaam behaarde, eenjarige plant die in de herfst kiemt. De fijne blaadjes zijn 2- tot 4-voudig geveerd. De kleine witte bloemetjes verschijnen in de voorzomer. Het meest opvallend aan deze soort zijn echter niet de bloemen, maar de vruchten. Deze zijn 3 tot 7 cm lang en staan in groepjes bij elkaar boven aan de stengel. Naaldenkervel kiemt in de herfst en groeit aanvankelijk met het graan op, maar sterft al voor de oogst af.

Groeiplaats

Naaldenkervel is een soort van wintergraanakkers op kalkrijke grond. Ze hoort thuis op zandige zee- en rivierklei, kalkrijk zand, löss en krijt. In het gezelschap van Naaldenkervel stonden een groot aantal andere akkerplanten, waarvan er vele inmiddels ook sterk bedreigd zijn. Voorbeelden hiervan zijn Akkerboterbloem, Ruw parelzaad, Groot spiegelklokje en Kleine wolfsmelk.

Verspreiding in Nederland

Naaldenkervel kwam vóór 1950 voor op kalkrijke akkers in grote delen van Nederland. De belangrijkste concentraties lagen in Zuid-Limburg, het rivierengebied en Groningen. Inmiddels is de plant vrijwel overal verdwenen, alleen in een paar Zuid-Limburgse akkerreservaten komt hij nog voor. Vóór 1950 is hij in 176 uurhokken (5x5 km) gevonden, na 1975 nog maar in 4. Op kilometerhokniveau is de achteruitgang nog groter.

Henk Heemsbergen

Bedreigingen

Naaldenkervel heeft in veel gevallen al het veld geruimd vóór de invoering van de chemische onkruidbestrijding en voor de verregaande intensivering van de landbouw. Een aantal herbiciden worden zelfs vrij goed verdragen. Het is niet helemaal duidelijk waarom deze soort zo dramatisch is achteruitgegaan. Mogelijke oorzaken zijn veranderingen in het teeltplan en verminderde verspreidingsmogelijkheden.

Beschermingsmaatregelen

Het behoud van Naaldenkervel in akkers in normaal agrarisch gebruik lijkt praktisch onmogelijk. Het staken van de chemische onkruidbestrijding biedt geen soelaas. Alleen in akkerreservaten, waar de soort nog voorkomt, valt hij te behouden voor Nederland. Van belang is dan een laag bemestingsniveau, een dunne stand van het gewas en het gebruik van ongeschoond zaaizaad. Mogelijk kan ontwikkeling van nieuwe akkerreservaten, in de nabijheid van de bestaande populaties, mogelijkheden bieden voor herstel van Naaldenkervel. Met name als transport van mensen en machines tussen de percelen plaatsvindt, zou de soort zich kunnen verspreiden.

Beschermingsplan Akkerplanten

Naaldenkervel (Scandix pecten-veneris)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

e-mail: info@soortbescherming.nl

Voor informatie over wilde planten in Nederland:

FLORON

www.floron.nl

Om het Beschermingsplan Akkerplanten te bestellen:

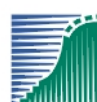
Expertisecentrum van het ministerie van LNV

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500

DLV Groen & Ruimte
Projecten met draagvlak

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit